

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωὴ,”
(Ἰωάν. ιδ' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,”
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 105ον | Ἀπρίλιος 2015 | 4289

ΑΠΟ ΤΟ «ΩΣΑΝΝΑ» ΣΤΟ «ΣΤΑΥΡΩΣΟΝ»

ΠΟΣΟ φοβερὸ ἡ ὑποκρισία νὰ καταδικάζει τὴν ἀλήθεια. Ἡ ἀχαριστία τὴν πιὸ μεγάλη εὐεργεσία! Σὲ ἀνίερν συμμαχία ὁ φαρισαϊσμός, ἡ ρωμαϊκὴ ἐξουσία καὶ ὁ ἄστατος ὄχλος στὰ χέρια ἐπιτήδειων λαοπλάνων, γιὰ νὰ ὀδηγήσουν στὸ σταυρικὸ μαρτύριο τὸν ἀναμάρτητο Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς ποὺ **«διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντα...»** (Πράξ. ι' 38) συλλαμβάνεται καὶ ὀδηγεῖται δεμένος στὸν ἀρχιερέα. Ἀπὸ ἐκεῖ στὰ χέρια τοῦ Πιλάτου στὸ Πραιτώριο.

Καὶ τώρα τὸ βλέμμα τοῦ Κυρίου, ποὺ πάσχει καὶ ὀδυνᾶται γιὰ τὴς ἀμαρτίες μας, ἀντικρίζει κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριο τὸν ἰουδαϊκὸ ὄχλο. Τρία χρόνια σκόρπιζε σ' αὐτὸν τὸ λαό, ποὺ ἔμοιαζε μὲ πρόβατα χωρὶς ποιμένα, ἀναριθμητὲς τὴς δωρεές Του. Καὶ ἀτένισε πλημμύρα ἐνθουσιασμοῦ. Μιὰ ὑποδοχὴ, μόλις πρὶν λίγες μέρες, αὐθόρμητη, παλλαϊκὴ, κατὰ τὴν ὁποία **«Ἐσεῖσθη πᾶσα ἡ πόλις...»** (Ματθ. κα' 10). Ὑποδοχὴ μὲ τὴ μυριστομν κραυγὴ **«ὠσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου»** (Μάρκ. ια' 9).

Ὁ ἴδιος λαὸς καὶ τώρα κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριο. Βλέπουν τὸν Κύριο δεμένο, καταδικασμένο σὲ θάνατο ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἀνακρινόμενο ἀπὸ τὸν Πιλάτο ποὺ εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπικυρώσει ἢ νὰ ἀναιρέσει τὴν καταδίκην. Μοναδικὴ εὐκαιρία γιὰ τὸν λαὸ νὰ ὁμολογήσει πίστη στὸν Χριστό, νὰ σταθεῖ ἀκλόνητα κοντὰ στὸν Εὐεργέτη του, νὰ δονήσει γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὸν ὀρίζοντα τῆς Ἱερουσαλὴμ μὲ τὴν κραυγὴ του.

Καὶ, δυστυχῶς, κραυγὴ βγήκε. Κραυγὴ ὁμως ἀπαίσια. Κραυγὴ ἀγρίου θηρίου, ἐνὸς ἀχάριστου λαοῦ, ποὺ ἀλλάζει προσωπεῖο καὶ ἐμφανίζεται τώρα ὡς παθιασμένος ὄχλος σταυρωτῶν.

Πόσο, ἀλήθεια, εὐμετάβολος εἶναι ὁ ἄνθρωπος! Ἀπὸ τὸ **«ὠσαννά»** στὸ **«σταύρωσον αὐτόν»**. Ὁ Εὐαγγελιστὴς ὑπογραμμίζει ἰδιαίτερα τὴ σκηνὴ τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου: **«Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν· ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν»** (Μάρκ. ιε' 13-14).

Εἶναι νὰ μὴ παρασυρθεῖ καὶ νὰ μὴ σκοτισθεῖ ψυχικὰ ὁ ἄνθρωπος. Ἀπὸ τὰ **«ὠσαννά»** φθάνει στὸ **«σταύρωσον»**. Φάσκει καὶ ἀντιφάσκει, γελοιοποιεῖται καὶ αὐτοκαταδικάζεται. Χειρότερο κατάντημα

δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει, ὅταν ὁ εὐεργετημένος ἀνοίγει τὸ στόμα του γιὰ νὰ κατηγορήσει τὸν Εὐεργέτη του.

Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι τοῦ **«ὠσαννά»** ἦταν ἐπιπόλαιοι θαυμαστὲς καὶ ὄχι ἀληθινοὶ μαθητὲς τοῦ Κυρίου. Καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν θέλει ἐφήμερους θαυμαστὲς. Θέλει μαθητὲς ποὺ τὸν ἀγαποῦν καὶ τὸν ἀκολουθοῦν πιστὰ καὶ ζοῦν σύμφωνα μὲ τὴν ἀλήθεια Του ποὺ τὴν ὑπέγραψε μὲ τὸ αἷμα τῆς θυσίας Του.

Θαυμαστὲς ὑπάρχουν καὶ σήμερα πολλοί. Μιλᾶνε μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Θαυμάζουν τὴ διδασκαλία

Του. Τοὺς ἐνθουσιάζει ἡ **«καινὴ ἐντολὴ»** τῆς ἀγάπης. Ἀποκαλύπτονται ἐμπρὸς στὸ αἰώνιο κάλλος τῆς ἀρετῆς Του. Τὸν ἀκολουθοῦν στὰ εἰδυλιακὰ τοπία ποὺ διδάσκει καὶ τὰ πλήθη κρέμονται ἀπὸ τὰ χεῖλη Του. Πολλοὶ θὰ ἤθελαν νὰ βρισκόνται στὸ ὄρος τῆς Μεταμορφώσε-

ως μέσα στὸ ἀστραφτερὸ φῶς τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς θεϊκῆς δόξας Του. Μέχρις ἐκεῖ τοὺς ἀρκεῖ.

Ὅταν ὅμως βρεθοῦν κάτω ἀπὸ κάποιον πραιτώριο. Ὅταν καλοῦνται νὰ δεῖξουν πραγματικὴ συνέπεια στὴ ζωὴ τους, σύμφωνα μὲ τὴ θεϊκὴ διδασκαλία τοῦ Θεο-ἀνθρώπου. Ὅταν κληθοῦν σὲ μιὰ ζωὴ προσφορᾶς καὶ θυσίας, ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης στοὺς συνανθρώπους τους. Ὅταν χρειασθεῖ νὰ ἀπαρνηθοῦν τὸν παλαιὸ ἐαυτό τους, τὴς ἀδυναμίες καὶ τὰ πάθη τους, τότε;

Ἡ ἐποχὴ μας, ἐποχὴ ἀντιθέσεων, ἀσυνέπειας καὶ ἀνακολουθιῶν. Τὴ φετινὴ Μ. Ἑβδομάδα ἄς σταθοῦμε μπροστὰ στὸ Πραιτώριο. Ἄς σκύψουμε μπροστὰ στὸν Ἐσταυρωμένο Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ μας. Ἄς ἐξετάσουμε εἰλικρινὰ τὴ μέχρι σήμερα πορεία τῆς ζωῆς μας. Καὶ ἄς ἰκετεύσουμε τὸν λατρευτὸ Κύριό μας νὰ μᾶς κρατήσει γιὰ πάντα κοντὰ Του, μὲ πιστότητα καὶ συνέπεια. Μὲ χεῖλη ποὺ θὰ προφέρουν ἀδιάκοπα τὸ **«ὠσαννά»** τῆς εὐγνωμοσύνης μας, τῆς καρδιᾶς μας.

Ἡ ἐποχὴ μας, ἐποχὴ ἀντιθέσεων, ἀσυνέπειας καὶ ἀνακολουθιῶν. Τὴ φετινὴ Μ. Ἑβδομάδα ἄς ἐξετάσουμε εἰλικρινὰ τὴ μέχρι σήμερα πορεία τῆς ζωῆς μας καὶ ἄς ἰκετεύσουμε τὸν λατρευτὸ Κύριό μας νὰ μᾶς κρατήσει γιὰ πάντα κοντὰ Του.

«Ἴδου ἀναβαίνομεν...»

Β΄

Μ.ΤΡΙΤΗ. Δυὸ πρωταγωνιστὲς σὲ ὅλη τὴν ὑμνολογία τῆς βραδιᾶς αὐτῆς ἐπικεντρώνουν τὸ ἐνδιαφέρον στὶς βαθιὲς ἀντιθέσεις ποὺ τοὺς χωρίζουν: Ἡ ἁμαρτωλὴ γυναίκα, «*ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα*», προσέρχεται «*σὺν δάκρυσιν*», «*ἐν κλαυθμῶ*», «*μυροφόρον ἀναλαβοῦσα τάξιν*» ἐλευθερώνεται «*τῆς δυσωδίας τῶν κακῶν*» καὶ κοντὰ στὸν Κύριο «*εὔρε λιμένα σωτηρίας*».

«*Ἰούδας ὁ δόλιος φιλαργυρίας ἐρῶν, προδοῦναι σε, Κύριε τὸν Θησαυρὸν τῆς ζωῆς, δολίως ἐμελέτησεν...*», «*ὑπάρχων μαθητῆς*», γίνεται προδότης.

«*Δεινὸν ἡ ραθυμία! Μεγάλη ἡ μετάνοια!*». Εἶναι τὸ μήνυμα ποὺ ξεπηδαεῖ ἀπὸ κάθε στίχο.

Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ. Στὸν ὕμνο ποὺ ἀκοῦμε ἀμέσως μετὰ τὸ δοξαστικὸ, ὁ Κύριος φαίνεται νὰ παραδίδει μάθημα καὶ ἡ παράδοση αὐτὴ εἶναι πολὺ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου:

«*Μυσταγωγῶν σου, Κύριε, τοὺς Μαθητάς, ἐδίδασκες λέγων· Ὡ φίλοι, ὁρᾶτε μηδεὶς ὑμᾶς χωρίσει μου φόβος· εἰ γὰρ πάσχω, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κόσμου· μὴ οὖν σκανδαλίζεσθε ἐν ἐμοί· οὐ γὰρ ἤλθον διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν μου λύτρον ὑπὲρ τοῦ κόσμου. Εἰ οὖν ὑμεῖς φίλοι μου ἐστε, ἐμὲ μιμῆσθε· ὁ θέλων πρῶτος εἶναι, ἔστω ἔσχατος· ὁ δεσπότης ὡς ὁ διάκονος· μείνατε ἐν ἐμοί, ἵνα βότριν φέρητε· ἐγὼ γὰρ εἰμι τῆς ζωῆς ἡ ἄμπελος*».

«*Μυσταγωγῶν*». Πρόκειται περὶ μιᾶς μυσταγωγίας, μόνο ποὺ ἡ λέξη ἐδῶ δὲν εἶναι στὴ συνήθη τῆς χρήσιμ. Ὁ Κύριος μυεῖ τοὺς μαθητὲς Του καὶ τοὺς ὁδηγεῖ ἀπὸ δρόμους ἀπρόσιτους στὴν λογικὴ καὶ τὴν ἀνθρώπινη συμπεριφορά. Τοὺς ἐμπιστεύεται ἠθικὲς ἀρχὲς καὶ ἰδέες πρωτάκουστες: «*Εκεῖνος ποὺ θέλει νὰ εἶναι πρῶτος, ἄς διαλέξει τὴν τελευταία θέση*». Ὁ κύριος ἄς εἶναι ἀπλὸς καὶ ταπεινὸς σὰν τὸν ὑπῆρέτη». Ὁ Διδάσκαλος ὅμως δὲν περιορίζεται σὲ θεωρητικὲς θέσεις. Φέρνει παράδειγμα τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ Του. Καὶ τὸ μάθημα τελειώνει μὲ τὴν προτροπὴ: «*Εἰ οὖν φίλοι μου ἐστε, ἐμὲ μιμῆσθε*». Καὶ ἐπειδὴ ὁ καλὸς δάσκαλος, στὰ δύσκολα ἰδίως μαθήματα, φιλοτιμεῖ τοὺς μαθητὲς, ὁ Κύριος, ὁ Μεγάλος Παιδαγωγός, χρησιμοποιεῖ καὶ αὐτὸ τὸ παιδαγωγικὸ μέσο: «*Μείνατε ἐν ἐμοί ἵνα βότριν φέρητε· ἐγὼ γὰρ εἰμι τῆς ζωῆς ἡ ἄμπελος*». Τέλειο μάθημα!

Μ. ΠΕΜΠΤΗ ΒΡΑΔΥ. Μετὰ τὸ Α΄ Εὐαγγέλιο, τὸ Α΄ ἀπὸ τὰ ἀντίφωνα:

«*Ἄς προσφέρουμε στὸν Χριστὸ καθαρὲς τὶς αἰσθήσεις μας καὶ σὰν γνήσιοι φίλοι του ἄς θυσιάσουμε γιὰ χάρη Του κάθε γήινο καὶ φθαρτὸ, καὶ προσοχὴ νὰ μὴν πνιγοῦμε στὰ ἀγκάθια τῆς βιοτικῆς μέριμνας,*

ὅπως ἔπαθε ὁ Ἰούδας. Ἀλλὰ ἄς αὐτοσυγκεντρωθοῦμε στὸ ταμειῶ μας κι ἐκεῖ ἄς ἀφήσουμε κραυγὴ ἰκεσίας. Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ρῦσαι ἡμᾶς».

Παραινετικὸς ὁ ὕμνος, ὑπενθυμίζει σὲ ὅλους, ὅτι ἡ συμμετοχὴ στὰ Ἅγια Πάθη καὶ στὸ μυστήριό τῆς Θ. Εὐχαριστίας, ποὺ εἶναι τὸ ἐπίκεντρο τῆς Μ. Πέμπτης, προϋποθέτει ψυχὲς καθαρὲς. Αὐτὴ ἡ ἔλλειψη καθαρότητος στοίχισε τόσο ἀκριβὰ στὸν Ἰούδα, τὴν τραγικὴ αὐτὴ μορφή ποὺ περιφέρει τὴν ἀθλιότητα κάτω ἀπὸ τὸ προσωπεῖο τοῦ μαθητοῦ.

Ἀφήνουμε πίσω τὸ θρηνητικὸ ποτάμι τῶν ὕμνων τῆς Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ, γιὰ νὰ φθάσουμε καὶ νὰ σταθοῦμε γιὰ λίγο στὸν ὕμνο ποὺ ψάλλεται ἀντὶ γιὰ χερουβικὸ στὴ Θ. Λειτουργία τοῦ Μ. ΣΑΒΒΑΤΟΥ.

«*Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία, καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ μηδὲν γήινον ἐν αὐτῇ λογιζέσθω· ὁ γὰρ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων προσέρχεται σφαγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς· προηγοῦνται δὲ τούτων οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων, μετὰ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα Σεραφεῖμ, τὰς ὄψεις καλύπτοντα καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον· Ἀλληλούϊα*».

Τί νὰ ποῦμε γι' αὐτὸ τὸ ὑμνολογικὸ ἀριστούργημα, ὅταν ὁ ἴδιος ὁ ὕμνος μὲ τὴν πρώτη του λέξη μᾶς ἐπιβάλλει ἀπόλυτη σιγὴ! «*Ἄς σιγήσῃ κάθε θνητὴ ὑπαρξη*». Κάθε προσπάθεια γιὰ ἀνάλυση τοῦ κειμένου δὲν προσθέτει, μᾶλλον ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸ κάλλος καὶ τὸ βάθος τῶν νοημάτων. Κάποια ἀδέξια ψελίσματα ἴσως βοηθήσουν σὲ μιὰ προσέγγιση τοῦ ποιητικοῦ κειμένου:

«Ὅταν ὁ ποιητὴς ἐπιβάλλει σιγὴ ἐπὶ «*πᾶσαν σὰρκα βροτεία*», δὲν ἐννοεῖ σιγὴ μόνο φωνητικὴ, ἀλλὰ σιγὴ σ' ὅλη τὴν ὑπαρξη. Νὰ σιγήσουν οἱ σκέψεις, οἱ ἐπιθυμίες, οἱ μέριμνες, οἱ βρυχηθμοὶ τῶν παθῶν. Κάθε γήινο, κοῖκὸ νὰ σιγήσει. «*Πᾶσα σὰρξ βροτεία*», δηλαδὴ, «*πᾶς βροτὸς*» κάθε θνητός. Μὲ τὸ «*σὰρξ*» ὅμως ὁ ποιητὴς θέλει νὰ δείξει τὴν δική μας εὐτέλεια μπροστὰ στὸν Βασιλέα τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ποὺ μπροστὰ του εἶναι ἀσήμαντοι οἱ κοσμοκράτορες τῆς γῆς. Αὐτὸς «*προσέρχεται*» ἐν πομπῇ ὄχι γιὰ νὰ ἐνθρονισθεῖ, ἀλλὰ «*σφαγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς*». Ἡ πομπὴ ποὺ ὁ οὐρανὸς ἔχει σχηματίσει εἶναι ἐπιβλητικὴ καὶ ὑπερβολικὴ. Ἀκροποδητὴ ὄλοι ἄς ἀκολουθήσουμε. Εἴμαστε κι ἐμεῖς μέσα σ' αὐτὴ τὴν πομπή, ἀφοῦ εἴμαστε πάντα «*οἱ τὰ χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες*». Μὲ αὐτὴ τὴν διάθεση καὶ σ' αὐτὸ τὸν ρόλο ἄς ζήσουμε ὅλες αὐτὲς τὶς Ἅγιες καὶ Μεγάλες ἡμέρες.

«Δεῦρο ἔξω»

Τέτοιο θαῦμα δὲν εἶχε ξανασυμβεῖ. Πρωτοφανῆς ἡ ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου. Καὶ ἄλλες ἀναστάσεις εἶχαν πραγματοποιηθεῖ μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ. Νεκρὸς ὅμως τεσσάρων ἡμερῶν, ποῦ εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀποσυντίθεται, γιὰ πρώτη φορά. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ θαῦμα ἀποκτᾷ μοναδικὴ ἀξία.

Ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀνάστασης εἶναι χαρακτηριστικός. Ἐνα ἀπλὸ πρόσταγμα ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Κύριο ἦταν ἀρκετό: **«Φωνῆ μεγάλης ἐκράυγασε, Λάζαρε, δεῦρο ἔξω»** (Ιωάν. ια' 43). Μὲ τὸ πρόσταγμά Του αὐτὸ δείχνει τὴν κυριαρχικὴ ἐξουσία Του πάνω στὸν θάνατο. Ὁ θάνατος, ὁ μέχρι τότε τρομερός, ὑποχωρεῖ μπροστὰ στὸν Πατοδύναμο. Ὁ Χριστὸς φανερώνεται ἀδιάψευστα, πὼς εἶναι ὄχι μόνο ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ κάθε πνευματικῆς ἀνάστασης. Ὁχι μόνο οἱ νεκροὶ σωματικά, ἀλλὰ καὶ οἱ νεκρὲς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ψυχές, θὰ ἀνασταίνονται ἀπὸ τὸν πνευματικὸ θάνατο στὴν ζωὴ.

«Δεῦρο ἔξω». Λάζαρε, βγὲς ἔξω. Καὶ ὁ Λάζαρος ἐξέρχεται, χωρὶς ἄλλη βοήθεια. Τελειῶς ὑγιής, σὰν νὰ σηκώθηκε ὕστερα ἀπὸ ὕπνο. *«Καὶ ὁ διαλελυμένος ὠρθοῦτο, καὶ ὁ σεσηπὼς ἠσθάνετο ὁ νεκρὸς ὑπήκουεν, καὶ ὁ δεσμώτης ἔτρεχεν καὶ ὁ θρηνούμενος ἐσκήρια»* (Χρυσόστομος).

Μοναδικὸ πρᾶγμα γεγονός. Δὲν εἶπε πρῶτα λῦστε τον. Βγάλτε του τὰ περιτυλίγματα. Βοηθήστε τον νὰ σηκωθεῖ. Τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά. Ὅπου ἀντηχεῖ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι περιττά. Ὁ Λάζαρος βγήκε ἀμέσως. Καὶ ἔρχεται τὸ νέο πρόσταγμα: **«Λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν».** Λῦστε τον καὶ ἀφήστε τον μόνο καὶ χωρὶς βοηθὸ νὰ πάει στὸ σπίτι του. Καὶ ὁ Λάζαρος, σὰν νὰ μὴν προηγήθηκε θάνατος, ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι του.

Αὐτὴ ἡ φωνὴ **«δεῦρο ἔξω»** δὲν ἀντήχησε μόνο μιὰ φορά. Ἀντηχεῖ κάθε μέρα καὶ ἀπευθύνεται σὲ ὅλους μας. Καὶ μᾶς ζητᾷ νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὰ μνήματα, ἀπὸ τὴ **«σκιά τοῦ θανάτου»**, ποῦ μᾶς τυλίγει ἐπικίνδυνα. Νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὰ μνήματα τῆς ἀδράνειας, τοῦ μαρασμοῦ, τῆς ἀπραξίας, τῆς ἀδιαφορίας μας στὶς ἀνάγκες τοῦ πλησίον. Νὰ βγοῦμε ἀπὸ τοὺς καθημερινοὺς φόβους μας, ἀπὸ τὶς ὀλιγοπιστίες μας, ποῦ ναρκώνουν τὸ πνεῦμα καὶ νεκρώνουν τὴν ψυχὴ. Νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὶς ἐγωιστικὲς ἀντιδράσεις μας, ποῦ μᾶς καταδικάζει στὴ σκοτεινὴ φυλακὴ τῆς πιὸ μεγάλης δυστυχίας.

Ὁ Ἰησοῦς μᾶς καλεῖ νὰ βγοῦμε ἔξω ἀπὸ ὅλα αὐτά, ποῦ μᾶς κρατοῦν δεμένους, αἰχμάλωτους τῆς ἁμαρτίας. Νὰ σηκωθοῦμε, νὰ προχωρήσουμε ἀποφασιστικά, νὰ ἀναστηθοῦμε ψυχικά, νὰ ἀτενίσουμε τὸ ζωοπάροχο φῶς τῆς σωτηρίας, τῆς ἀλήθειας, τῆς χαρᾶς τοῦ Θεοῦ.

Βγὲς ἔξω, μᾶς καλεῖ ὁ Χριστὸς, ἀπὸ τὸν παλαιὸ ἑαυτὸ σου, ποῦ σὲ καταταλαιπωρεῖ καὶ δὲν σὲ ἀφήνει νὰ δεῖς τὸ φῶς τὸ πνευματικὸ, τὴν χαρὰ τῆς προσφορᾶς, τὴν ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς. Βγὲς ἔξω

ἀπὸ τὰ καταστροφικὰ πάθη, ποῦ σὲ βασανίζουν. Ἐλευθερώσου ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀδικίας. Βγὲς ἔξω ἀπὸ τοὺς θυμούς, τὰ νεῦρα, τὰ πείσματα, τὴν ἰσχυρογνωμοσύνη, τὴν ἐπιμονὴ στὴ λανθασμένη γνώμη σου. Ἀπὸ ὅλα ὅσα καταδικάζουν τὴν ψυχὴ σὲ πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ μαρασμό.

Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς λαοὺς καὶ τὰ Ἔθνη καὶ τοὺς Διεθνεῖς Ὄργανισμοὺς ἀπευθύνεται τὸ **«δεῦρο ἔξω»**. Βγὲς, ἐπὶ τέλους, ἔξω ἀντηχεῖ ἡ θεία προσταγὴ σ' ἕνα κόσμο ποῦ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα νὰ ζεῖ **«ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου»**, σὰν νὰ μὴν ἀνέτειλε ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης ὁ Χριστός. Βγὲς ἔξω, ἐσύ, ὁ κάθε κυβερνήτης, ὁ κάθε ἀξιωματοῦχος τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ποῦ **«ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῆς καὶ νεκρὸς εἶσαι»** (Ἀποκάλ. γ' 1). Σπάσε τὸν ἀσφυκτικὸ κλοιὸ τῆς ἀκάθαρτης διπλωματίας καὶ παῦσε νὰ θυσιάζεις τὰ δίκαια τῶν ἀδυνάτων. Σταματήστε νὰ ζεῖτε μὲ τὴν ἀνέντιμη σκοπιμότητα, νὰ ζεῖτε στὰ μνήματα καὶ νὰ γεμίζετε τὸν κόσμο μνήματα, πόνο, δάκρυα, συμφορές. Βγεῖτε ἀπὸ τὴν ἀπάθειά σας καὶ πάψετε νὰ ἐρεθίζετε καὶ τοὺς πιὸ ὑπομονητικούς.

Ἀναπνεῦστε τὸν ἀέρα τῆς ἐντιμότητας, τῆς εὐκρίνειας, τῆς ἀλήθειας, τῆς δικαιοσύνης. Τὸν ἀέρα ὄχι τῶν ἐρπετῶν, ἀλλὰ τῶν ἀετῶν, τῶν ἠρώων, τῶν ἀληθινῶν ἀνθρώπων. **«Δεῦρο ἔξω»**, λέει στὸν **καθένα μας σήμερα ὁ Κύριος. Βγὲς ἀπὸ τὰ μνήματα τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς καὶ ἔλα στὴ ζωὴ τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Θὰ ἀκούσουμε τὴ φωνὴ Του;**

«Δεῦρο ἔξω», λέει στὸν καθένα μας σήμερα ὁ Κύριος. Βγὲς ἀπὸ τὰ μνήματα τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς καὶ ἔλα στὴ ζωὴ τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Θὰ ἀκούσουμε τὴ φωνὴ Του;

Ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ πάνω στὸ θάνατο εἶναι ἡ μεγάλη στιγμὴ τῆς ἱστορίας. Ἡ Ἀνάστασή Του ἀνορθώνει τὸν πεσμένο ἄνθρωπο καὶ τοῦ ἀνοίγει τὸ δρόμο τῆς πιὸ μεγάλης ἐλπίδας. Ἡ νίκη Του εἶναι καὶ δική μας νίκη. **«Συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις»** (Ἐφεσ. β' 6) καὶ μᾶς. Τὸ **«δεῦρο ἔξω»** ἦταν ὁ τύπος τῆς διπλῆς ἀνάστασης, τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ὄλων μας. Ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται νὰ ἀνταποκριθοῦμε καὶ νὰ οἰκειωθοῦμε τὸ πρόσταγμά Του. Νὰ ζήσουμε κοντὰ στὸν Ἀναστάντα, ὡς **«υἱοὶ τῆς Ἀναστάσεως»** (Λουκ. κ' 36).

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ Κύριος ἐγγύς. Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. ιβ' 1-18
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Φίλιπ. δ' 4-9

ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφρημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

ΕΠΙΕΙΚΗΣ ΟΛΟΥΣ

«Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις»

Μέσα ἀπὸ τῆ φυλακῆ τῆς Ρώμης ὁ ἀπόστολος Παῦλος, δίνει καὶ πρακτικὲς συμβουλὲς στὰ πνευματικά του παιδιά ποὺ κατοικοῦν στοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας: **«Ἡ ἐπιεικεία σας, τοὺς γράφει, ἃς γίνεῖ γνωστὴ καὶ ἃς διδάξει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους».** Τί εἶναι ἡ ἐπιεικεία καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἐπιεικὴς;

Κατ' ἀρχὴν τὸν ἐπιεικὴ τὸν χαρακτηρίζει ἡ πραότητα, ἡ ἔλλειψη αὐστηρότητος καὶ σκληρότητος. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ συμπαθὴς στὶς ἀδυναμίες τῶν ἄλλων. Δείχνει κατανόηση στὶς ἐλλείψεις καὶ στὰ λάθη τῶν γύρω του. Δὲν γνωρίζει τὴν ὀξύτητα στὴν ἀναστροφή του, τὸ ἀμείλικτο καὶ σκληρὸ στὶς διαπροσωπικὲς του σχέσεις. Ἡ μετριοπάθεια, ἡ μακροθυμία καὶ ἡ ἀνεκτικότητα, ἀφοῦ ἄλλωστε καὶ οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ ἀνέχονται τὶς ἀδυναμίες του, εἶναι ἀπὸ τὰ γνωρίσματά του.

Ἡ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ Ἡ ΕΠΙΕΙΚΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τὸ πρότυπο τῆς ἐπιεικειᾶς εἶναι ὁ Κύριός μας. **«Σὺ Κύριε χρῆστος καὶ ἐπιεικὴς...»** (Ψαλμ. 85, 5), διακηρύττει ὁ προφήτης Δαβὶδ. Ἀκολουθώντας τὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου μας, ὀφείλουμε κι ἐμεῖς νὰ εἶμαστε ἐπιεικεῖς. Ἐκεῖνος δὲν ἄφησε τὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο νὰ βασανίζεται αἰωνίως. Ἦλθε στὸν κόσμον καὶ θυσιάστηκε πάνω στὸ σταυρὸ γιὰ νὰ τοῦ προσφέρει τὴ λύτρωση καὶ τὴ σωτηρία. Τὴν ἀπέραντη ἀγάπη καὶ ἐπιεικεία τοῦ Θεοῦ, μᾶς θυμίζει ἰδιαίτερα ἡ Ἐκκλησία μας τοῦτες τὶς μέρες τοῦ σταυρικοῦ πάθους τοῦ Κυρίου.

Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ υπογραμμίσουμε, εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς δὲν περιμένει νὰ μετανοήσει πρῶτα ὁ ἄνθρωπος καὶ ὕστερα νὰ τοῦ προσφέρει τὴν ἀγάπη, τὴν ἐπιεικεία καὶ τὴ λύτρωση. Στὸ ἀπολυτρωτικό Του ἔργο, βλέπουμε νὰ προηγήται ἡ θεϊκὴ ἀγάπη καὶ ἐπιεικεία. Ἄς θυμηθοῦμε ἐδῶ τὴ στάση τοῦ Χριστοῦ μας σὲ δύο συγκεκριμένους περιπτώσεις ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ περίπτωση τοῦ ἀρχιτελῶν Ζακχαίου, ποὺ ἦταν μεγάλος ἁμαρτωλός, ἄδικος καὶ πλεονέκτης. Ἡ δεύτερη εἶναι τῆς

ἁμαρτωλῆς γυναίκα, ποὺ οἱ αὐστηροὶ Ἑβραῖοι, πιστοὶ στὸ γράμμα τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ἤθελαν νὰ τὴν λιθοβολήσουν. Ἡ συμπάθεια καὶ ἡ μεγάλη ἐπιεικεία, μὲ τὶς ὁποῖες ἀντιμετώπισε ὁ Κύριος τὰ ἁμαρτήματά τους, ὀδήγησε τὶς ψυχὲς τους στὴ μετάνοια.

Μὲ ἐπιεικεία λοιπὸν ἃς συμπεριφερόμαστε καὶ μεῖς ἀπέναντι στοὺς ἄλλους, ὡς μαθητὲς τοῦ πράου, ταπεινοῦ καὶ ἐπιεικοῦς Ἰησοῦ. Ἐχομε χρέος νὰ μιμηθοῦμε τὸν Κύριό μας, ὅταν Ἐκεῖνος μᾶς δέχεται κάθε φορὰ στὸ μυστήριο τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, μὲ τόση ἐπιεικεία καὶ μᾶς

χαρίζει τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Ἡ ΕΠΙΕΙΚΕΙΑ ΜΑΣ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ἃς εἶμαστε ἐπιεικεῖς μέσα στὸ σπίτι μας. Πρὸς ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς μας. Ἐπιεικεῖς ὁ ἄνδρας πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ ἡ γυναῖκα πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς. Χωρὶς τὴν ἐπιεικεία, τὴν ἀνεκτικότητα καὶ τὶς ἀμοιβαῖες ὑποχωρήσεις, κλονίζεται εὐκόλα ἡ ἐνότητα τοῦ ζεύγους. Ψυχραίνεται ἡ συζυγικὴ ἀγάπη. Χάνεται ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλο. Πόσες προστριβές, πόσες παρεξηγήσεις, πόσοι φοβεροὶ δικαστικοὶ ἀγῶνες καὶ πόσα διαζύγια δὲν θὰ ἀποφεύγονταν, ἂν ὑπῆρχε κατανόηση καὶ ἐπιεικεία μεταξὺ τῶν συζύγων!

Ἐπειτα ἐπιεικεῖς οἱ γονεῖς πρὸς τὰ παιδιά. Καὶ τὰ παιδιά ὁμως, ἃς φέρονται μὲ ἐπιεικεία πρὸς τοὺς γονεῖς. Ἄν ὑπάρχουν σήμερα συχνὰ διαταραγμένες σχέσεις μέσα στὴν οἰκογένεια, αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἔλλειψη ἐπιεικειᾶς καὶ ἀνοχῆς. Ἀλλὰ ἐπιεικεῖς καὶ στὸ κῶρο τῆς δουλειᾶς μας. Προϊστάμενοι καὶ ὑφιστάμενοι, συνάδελφοι καὶ συνεργάτες εἶναι ἀδύνατο νὰ συνεργάζονται ἀποτελεσματικά, ἂν λείπει τὸ πνεῦμα τῆς ἀνοχῆς καὶ ἐπιεικειᾶς. Καὶ σὲ ὅλες τὶς διαπροσωπικὲς μας σχέσεις πρέπει νὰ εἶμαστε φιλικὸι καὶ ἐπιεικεῖς. Σὲ ὅλους αὐτοὺς μὲ τοὺς ὁποῖους ἐρχόμαστε σὲ διάφορες συναλλαγές χρειάζεται ἡ ἐπιεικεία, ὁ γλυκὸς λόγος, ἡ μεγάλη κατανόηση.

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς

ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. α' 1-17
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. α' 1-8

Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν

λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

«Παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις...»

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας εἶναι τὸ μεγαλύτερο γεγονός στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Εἶναι ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ ἐναντίον τοῦ θανάτου. Τὸ θεμέλιο πάνω στὸ ὁποῖο στηρίζεται ὁλόκληρη ἡ Ἐκκλησία. Γιατὶ «**εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν**», ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Κορινθίους (Α' Κορινθ. ιε' 17). Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἱστορικὸ γεγονός πὺδ διαδραματίστηκε σὲ συγκεκριμένο τόπο καὶ χρόνο, κι αὐτὸ ἰδιαίτερα τονίζεται ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς Εὐαγγελιστές. Ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει καὶ ἓνα μυστήριον. Μέγα μυστήριον πὺδ βιώνεται ἀπὸ ἑκατομμύρια πιστῶν Χριστιανῶν σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση, Βορρᾶ καὶ Νότο. Ὁλόκληρη ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μιὰ μαρτυρία δυνατὴ τῆς Ἀναστάσεως. Μιὰ γνήσια μαρτυρία πὺδ προσφέρεται δυναμικὰ ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὶς Μυροφόρες, πὺδ ἦταν αὐτόπτες καὶ αὐτίκκοι μάρτυρες καὶ φθάνει μέχρι τοὺς σημερινοὺς πιστοὺς.

«**Ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις**». Δηλαδὴ μὲ πολλὰς ἀποδείξεις βεβαίωσε ὁ Κύριος τοὺς μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους Του, γιὰ τὴν Ἀνάστασή Του. Φανερώθηκε πολλὰς φορὰς σὲ διάστημα σαράντα ἡμερῶν καὶ μίλησε καὶ ἔφαγε μαζί τους. Ἐτοὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου μας, ὅταν ξεκίνησαν νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον σὲ ὅλο τὸν κόσμον, εἶχαν ἀπόλυτη βεβαιότητα γι' αὐτὰ πὺδ ἐκήρυτταν.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

Οἱ μαρτυρίες γιὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἦταν τὸ κύριο ἔργο τῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν Πεντηκοστή πὺδ ἔλαβαν τὴ χάριν καὶ τὴ δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἄρχισαν νὰ κηρύττουν μὲ θάρρος τὴν Ἀνάστασιν τοῦ ἀγαπητοῦ Κυρίου μας. Μὲ παρρησία βεβαιώνουν τοὺς πάντες «**ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως**» (Λουκ. κδ' 34). Ὁ ἀπόστολος Πέτρος δὲν διστάζει νὰ κηρύξει τὴν Ἀνάστασιν μπροστὰ σὲ χιλιάδες Ἑβραίους, πὺδ ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ σταυρωτὲς τοῦ Χριστοῦ. Στὸ θαυμάσιο κήρυγμά του πὺδ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ πιστέψουν τρεῖς χιλιάδες ἀκροατὲς, εἶπε μεταξὺ τῶν ἄλλων: «**Ἄνδρες ἀδελφοί... προφῆτης, πραγματικὸς ὑπάρχων ὁ Δαυῖδ ... προεἶδε καὶ ἐλάλησε γιὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ... Αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν τὸν ἀνέστησε πράγματι ὁ Θεὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου γεγο-**

νότος εἶμαστε ἐμεῖς μάρτυρες» (Πράξ. β' 29-32). Τὸ ἴδιο καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης βροντοφωνεῖ καὶ δίνει ἐπίσημη μαρτυρία μὲ τὰ θεόπνευστα λόγια του: «**...ὁ ἀκνκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν... ἀπαγγέλομεν ὑμῖν**» (Α' Ἰωάν. α' 1-3).

Ἐντύπωση μᾶς κάνει ὅτι οἱ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐξέλεξαν τὸν Ματθαῖον στὴ θέση τοῦ Ἰούδα, γιὰ νὰ γίνῃ μάρτυρας τῆς Ἀναστάσεως: «**Δεῖ μάρτυρα τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι ἡμῖν ἓνα τούτων**» (Πράξ. α' 22). Καὶ καθὼς γράφει ὁ ἱστορικὸς Εὐσέβιος Καισαρείας, τὸ μῆνυμα τῆς Ἀναστάσεως διεσαλπίσθη «*ἐν βραχεῖ χρόνῳ, ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ*».

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅπως εἶναι γνωστὸ, δὲν ἦταν αὐτόπτης μάρτυρας τῆς Ἀναστάσεως, οὔτε εἶχε δεῖ μὲ τὰ μάτια του τὸν Χριστὸ. Καὶ ὅμως ἦταν τόση ἡ βεβαιότητά του γιὰ τὴν Ἀνάστασή Του, πὺδ μιλοῦσε γι' αὐτὴν ὡς νὰ τὴ εἶχε ὁ ἴδιος ζήσει. Μιλοῦσε χρησιμοποιοῦντας ὄχι τὰ σχήματα τῆς ἀνθρώπινης σοφίας, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦντας πνευματικὲς ἐμπειρίες. Μιλοῦσε δηλαδὴ «**ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως**», μὲ τὴ σοφία τοῦ Θεοῦ «**ἐν μυστηρίῳ**» (Α' Κορινθ. β' 4-8). Γιὰ τὸν Ἀπόστολό μας δὲν ἦταν λιγότερο ἀληθινὴ ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ δὲν τὴν εἶδε ὁ ἴδιος. Μπορεῖ ὁ μὴν εἶχε ζήσει τὰ γεγονότα. Εἶχε ὅμως δοκιμάσει τὴ δύναμιν τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ, ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχνη τῆς Δαμασκοῦ. Εἶχε ἀναγεννηθεῖ θαυματουργικὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Εἶχε γίνῃ νέος ἄνθρωπος γεμάτος ἀπὸ τὴ χάριν Του.

Ἀλλὰ καὶ γιὰ μᾶς πὺδ πιστεύουμε στὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου μας καὶ ζοῦμε εἴκοσι αἰῶνες μετὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ἡ Ἀνάσταση εἶναι ζωντανή. Εἶναι καθημερινὴ παρουσία στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ στὴν προσωπικὴ ζωὴ μας. Τὴν βλέπουμε, τὴν ζοῦμε μέσα σὲ κάθε θεία Λειτουργία. Δὲν ἔχει σημασία τὸ ὅτι δὲν ζήσαμε τὸ 33 μ.Χ. Σημασία ἔχει τὸ ὅτι ζοῦμε «**ἐν Χριστῷ**» καὶ ὅτι ὁ Ἀναστημένος Χριστὸς, κάνει ψηλαφητὴ τὴν παρουσία Του μέσα μας. Ἐτοὶ μπορούμε καὶ μεῖς νὰ δίνουμε μὲ θάρρος τὴ μαρτυρία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ παντοῦ καὶ πάντοτε.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Ἐπερωτῶν τούς νεκρούς»

Α΄

«Ο ΘΑΝΑΤΟΣ τοῦ συζύγου μου μένει γιὰ μένα ἕνας ἀγίατρευτος πόνος. Ἦταν ἕνας θάνατος τόσο ἀπότομος καὶ ξαφνικός, ὥστε ἀπὸ μιὰ ζωὴ γεμάτη λάθη. Ποῦ νὰ βρῖσκεται ἄραγε τώρα ἐκεῖνος, μετὸν ὁποῖο εἶχα συνδέσει ὁλόκληρη τὴ ζωὴ μου μετὸν γάμο; Μὲ συμβούλευσαν νὰ καταφύγω στὸν πνευματισμό. Τὰ μέντιουμ δίνουν ἀπαντήσεις καὶ μᾶς φέρνουν σὲ ἐπικοινωνία μετὸς νεκρούς; Ἡ Ἐκκλησία τί μᾶς λέει;»

Βασανιστικά τὰ ἐρωτήματα καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ νὰ μὴ συγκλονίζεται μπροστὰ στὸν θάνατο καὶ τὴν μετέπειτα ζωὴ. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ κάτω ἀπὸ τὴν πίεση αὐτὴ καταφεύγουν σὲ τρόπους καὶ μέσα κάθε ἄλλο παρὰ χριστιανικά. Πηγαίνουν νὰ συμβουλευθοῦν τούς ἀγύρτες καὶ τσαρλατάνους τῆς μαγείας, τὰ μέντιουμ καὶ τούς πνευματιστές. Καὶ ἐνῶ δὲν πληροφοροῦνται τίποτε τὸ σοβαρὸ, πέφτουν θύματα ἐπιτηδείων καὶ τυλίγονται στὰ ὑποπτα καὶ ἐπικίνδυνα δίχτυα τῆς σατανικῆς τέχνης, ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ ἂς μὴν ξεχνᾶμε πὼς ἡ Ἁγία Γραφή ἀνεκάθεν ἀπεδοκίμαζε ὡς δαιμονικὲς ὅλες αὐτὲς τὶς ἐκδηλώσεις.

Ἦδη ἀπὸ πολὺ παλιὰ ὁ Θεὸς εἶχε ἐκφράσει τὴν ἀποστροφή καὶ ἀποδοκιμασίαν Του καὶ εἶχε καταστήσει προσεκτικὸ τὸν ἰουδαϊκὸ λαὸ γιὰ τὸν πνευματισμὸ καὶ τὴ νεκρομαντεία. Οἱ Ἰουδαῖοι ἦταν περικυκλωμένοι ἀπὸ εἰδωλολατρικοὺς λαοὺς ποὺ ἐφάρμοζαν πολὺ τὴ νεκρομαντεία. Προσκαλοῦσαν τούς νεκρούς, γιὰ νὰ συνομιλήσουν μαζί τους. Στους λαοὺς αὐτοὺς ἀφθονοῦσαν οἱ μάγοι, οἱ κάθε εἴδους ἐπασιδοί, ἐγγαστρίμυθοι καὶ νεκρομάντιες. Ὅλους αὐτοὺς ἡ Παλαιὰ Διαθήκη τούς ἀποδοκιμάζει καὶ καταδικάζει ἀνεπιφύλακτα τὴν δῆθεν ἐπικοινωνία καὶ συνομιλία μετὸς νεκρούς καὶ τὰ πνεύματά τους. Διαβάζουμε στὸ Δευτερονόμιο (ἠν' 10-12):

«Οὐχ εὐρεθήσεται ἐν σοί... μαντευόμενος μαντεῖαν, κληδονιζόμενος καὶ οἰωνιζόμενος, φαρμακὸς ἐπαείδων ἐπαιδὴν, ἐγγαστρίμυθος καὶ τερατοσκόπος, ἐπερωτῶν τούς νεκρούς. Ἔστι γὰρ βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα». Δηλαδή, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ βρεθεῖ κανεὶς ἀνάμεσά σας, ποὺ θὰ ζητάει ἢ θὰ λέει μαντεῖες ἢ θὰ παρατηρεῖ σημεῖα καὶ οἰωνοὺς, γιὰ νὰ ἐξακριβώσει τὸ μέλλον. Οὔτε μάγος ποὺ θὰ ψάλλει μαγικὰ ἄσματα, οὔτε ἄνθρωπος ποὺ θὰ φαίνεται ὡς νὰ μιλάει ἀπὸ τὴν κοιλιὰ, οὔτε τερατοσκόπος ποὺ θὰ παρατηρεῖ τάχα τέρατα στὸν οὐρανὸ, γιὰ νὰ προλέγει τὸ μέλλον, οὔτε ἄλλος (πνευματιστής) ποὺ θὰ ρωτᾶει τούς νεκρούς. Ὅποιος θὰ κάνει αὐτὰ εἶναι μισπτός καὶ ἀποκρουστικός γιὰ τὸν Θεό.

Ξεκάθαρη, λοιπόν, ἡ τοποθέτηση τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἀποδοκιμάζει τὶς μαγείες καὶ κάθε εἴδους

πνευματιστικὰ φαινόμενα. **«Βδέλυγμα»** γιὰ τὸν Θεὸ καθέννας ποὺ ἀσχολεῖται μετὰ αὐτά. Καὶ ἀντιλαμβανόμεθα πόσο φοβερὸ εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο νὰ γίνεται ἀποκρουστικὸς στὸν Θεό. Νὰ παίρνει ὁ Θεὸς τὴν χάριν Του καὶ τὴν εὐλογία Του ἀπὸ τὸ δημιούργημα τῆς ἀγάπης Του. Ἐρημος ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ οὐράνιου Πατέρα, παραδομένος οἰκειοθελῶς στὴν ἐξουσία καὶ τὴν τυραννία τῶν πονηρῶν πνευμάτων, θὰ βασανίζεται μέσα στὴν κόλαση τῆς ἀφροσύνης του πρὶν ἀπὸ τὴν ὀριστικὴν καταδίκη του. Μιὰ ζωὴ ψυχικῆς ἀνισορροπίας μετὰ νοσηρῶν παροξυσμῶν καὶ διαταραχῶν ποὺ μποροῦν νὰ ὀδηγήσουν μέχρι ὑστερικῆς μανίας. Φαινόμενα ποὺ συναντῶνται συχνὰ στὴν ψυχοπαθολογία τῶν μέντιουμ καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ ἀσχολοῦνται μετὰ νεκρομαντεῖες καὶ πνευματιστικὰ φαινόμενα.

Παρὰ ὅμως τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτὴ ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν κατηγορηματικὴ ἀπαγόρευση, δὲν ἔλειψαν τὰ κρούσματα νεκρομαντείας. Ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ εἶναι τὸ περιστατικὸ τοῦ βασιλιᾶ Σαοὺλ, ποὺ ζήτησε νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Σαμουὴλ καὶ κατέφυγε στὴν πόλιν Ἄενδωρ σὲ νεκρομάντισσα. Τὸ περιστατικὸ περιγράφεται στὴν Π. Διαθήκη, στὸ Α΄ Βασιλειῶν, στὸ 28ο κεφάλαιο, στοὺς στίχους 7-21 καὶ παρουσιάζει καταπληκτικὴ ὁμοιότητα μετὰ αὐτὰ ποὺ καὶ σήμερον συμβαίνουν στὶς πνευματιστικὲς συναντήσεις. Οἱ ὑλοποιήσεις τῶν πνευμάτων ποὺ καλοῦν τὰ μέντιουμ ἔχουν τὴν ἀναλογία τους στὴν δῆθεν ἐμφάνιση τοῦ πνεύματος τοῦ Σαμουὴλ.

Ὁ Σαοὺλ ρωτᾶει καὶ ὁ Θεὸς δὲν τοῦ ἀποκρίνεται **«ἐν τοῖς ἐνυπνίοις...»** Καὶ τότε καταφεύγει στὴ νεκρομάντισσα. Αὐτὴ ἀναλαμβάνει νὰ καλέσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ Σαμουὴλ καὶ ὁ Σατανᾶς, ποὺ μετασχηματίζεται σὲ ἄγγελο φωτός, ἐμφανίζεται μετὰ τὸ δῆθεν πνεῦμα τοῦ Σαμουὴλ. Αὐτὸ φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἐρώτηση ποὺ ἀπευθύνει τὸ πνεῦμα στὸν Σαοὺλ: **«Ἰνατί παρηνώχλησάς μοι ἀναβῆναι με;»** (15). Δηλαδή, γιατί με κάλεσες ἐδῶ καὶ μοῦ τάραξες τὴν ἡσυχίαν ποὺ εἶχα στὸν Ἄδην; Πρόκειται ἐπομένως γιὰ πονηρὸ πνεῦμα. Διότι στὰ πνεύματα τῶν δικαίων δὲν ὑπάρχει πιά καμιὰ ταραχὴ καὶ ἀνησυχία. Καὶ ἀκόμα πὼς θὰ μπορούσε μιὰ μάγισσα νὰ ταραξοῦ τὴν ἡσυχίαν τῶν ἁγίων ἀνδρῶν καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρει παρὰ τὴν θέλησίν τους στὴ γῆ; Ἀλλὰ τὸ πονηρὸ πνεῦμα θὰ πληρώσῃ ἀκριβὰ τὸν Σαοὺλ γιὰ τὴν παρακοή του στὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Τὸ κάλεσε νὰ ἔλθῃ. Καὶ ἦλθε, ὄχι γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἀλλὰ νὰ τὸν συντρίψῃ. Βυθίζει τὸν Σαοὺλ σὲ πέλαγος ἀπελπισίας. Δὲν τὸν ἐνισχύει στὴν τραγικὴν του κατάστασιν. Δὲν τὸν παρηγορεῖ. Τὸν σπρώχνει στὴν ἀπόγνωσιν. Θέλει νὰ τὸν παρασύρῃ στὴν αὐτοκτονία. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀπάτη ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὶς ἡμέρες μας.

«Ἀντὶ τοῦ μάνα χολή»

Υπάρχει μιὰ λέξη τόσο γνωστὴ ἀλλὰ καὶ ἄγνωστη. Χρησιμοποιεῖται συχνὰ ἀλλὰ καὶ σπάνια, οὐσιαστικὰ ἀλλὰ καὶ τυπικά. Μικρὴ, τόσο ὅμως περιεκτικὴ ἡ λέξη «εὐχαριστῶ». Ἄν τὴν συνειδητοποιούσαμε, θὰ μπορούσε πραγματικὰ νὰ ἀλλάξει τὴ ζωὴ μας, νὰ τῆς δώσει βαθὺ νόημα καὶ περιεχόμενο.

Πόσο ἀλήθεια ὁμορφαίνει τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις ἕνα πηγαῖο εὐχαριστῶ, ὅταν ἀναβλύζει ἀπὸ μιὰ καλλιεργημένη καρδιά! Δὲν πρόκειται γιὰ ἕνα τυπικὸ καὶ ψυχρὸ καθῆκον κοινωνικῆς ἀβρότητας καὶ καλῆς συμπεριφορᾶς. Πρόκειται γιὰ ἐσωτερικὴ εὐγένεια καὶ λεπτότητα, ποὺ βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθεῖ.

Καὶ εἶναι ἐπόμενο. Μιὰ καλλιεργημένη ψυχὴ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ μείνει ψυχρὴ στὶς μικρὲς ἢ μεγάλες ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης, ποὺ καθημερινὰ δέχεται. Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς ἀγγίζουν τὶς πιὸ εὐαίσθητες χορδὲς τῆς ψυχῆς, τὶς κάνει νὰ πάλλονται καὶ νὰ ἀναδίνουν τὸν παναρμόνιο ὕμνο τῆς εὐγνωμοσύνης.

Οἱ ταπεινὲς ψυχὲς αἰσθάνονται αὐθόρμητα νὰ πλημμυρίζουν ἀπὸ εὐγνωμοσύνη. Δὲν κυριαρχεῖ μέσα τους ὁ ἐγωισμὸς, ποὺ θεωρεῖ ὅλους τοὺς ἄλλους ὑποχρεωμένους νὰ ὑπηρετοῦν τὴν ἐγωπάθειά τους.

Ἄς μὴ λησμονοῦμε ποτὲ αὐτό. Ὅση ὁμορφιὰ κρύβει ἡ εὐγνωμοσύνη τόση ἀσχήμια ἔχει ἡ ἀχαριστία. Δὲν ὑπάρχει χειρότερο κακό. Γιατὶ δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ ἀδυναμία. Πρόκειται γιὰ ἐσωτερικὴ φθορὰ καὶ διαφθορά.

Ὁ ἁμαρτωλὸς ποὺ συναισθάνεται τὶς εὐεργεσίες, μετανοεῖ καὶ γίνεται νέος ἄνθρωπος. Ὁ ἀχάριστος δέχεται ὅλες τὶς εὐεργεσίες καὶ τίποτε δὲν ὠφελεῖται. Μερικὲς φορές σκληρύνεται ἀκόμα περισσότερο καὶ ἀποθρασύνεται. Μοιάζει, ὅπως εἶπαν, μὲ τὴ Νεκρὰ Θάλασσα, ποὺ ὅσα γλυκὰ νερά κι ἂν πιεῖ δὲν ἀλλάζει τὴν πικρὴ τῆς σύστασιν.

Νὰ γιατί χρειάζεται μεγάλος ἥρωισμὸς, γιὰ νὰ μὴ καμφθεῖ κανεὶς ἀπὸ τὸ μεγάλο βᾶρος τῆς ἀχαριστίας. Δὲν εἶναι καθόλου εὐκολο νὰ εὐεργετῆς καὶ νὰ βλέπεις τοὺς κόπους σου νὰ ἐξανεμίζονται, τὸν ἰδρώτα σου νὰ γίνεται λάσπη, τὸ αἷμα σου νὰ χύνεται ἄδικα. Μὲ τί καρδιὰ νὰ σπέρνεις πάνω στὰ βράχια καὶ νὰ μὴ βλέπεις καθόλου καρπούς; Ἡ μᾶλλον νὰ δρέπεις τοὺς πικροὺς καρπούς τῆς ἀχαριστίας;

Καὶ ὅμως ἡ ἀγάπη θὰ εἶναι πάντα παραπάνω ἀπὸ τὴν ἄγνωμοσύνη. Ποτὲ δὲν ἀποκάμνει. **«Τὸ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν»**, ἀντηχεῖ ἐνισχυτικὴ ἢ φωνὴ τοῦ ἀποστόλου τῆς ἀγάπης, τοῦ Παύλου (Γαλ. στ´ 9). Ὁδύνη θὰ προκαλεῖ ἢ ἀχαριστία στὶς μεγάλες ψυχές. Δὲν θὰ ἀνακάμπτει ὅμως τὴ δημιουργικὴ τους πορεία καὶ τὴν εὐεργετικὴ τους προσφορά.

Αὐτὸ θὰ λέγαμε ἦταν καὶ τὸ μεγάλο παράπονο, ἀλλὰ καὶ ὁ βαθὺς πόνος τοῦ Κυρίου. Πόσα δὲν

ἔκανε γιὰ τοὺς ἀνθρώπους! Καὶ ὅμως σὲ κάθε του βῆμα συναντοῦσε τὴν ἀχαριστία, στὴν πιὸ σκοτεινὴ τῆς μορφῆ. Ἀντὶ τοῦ μάνα δεχόταν χολή. Ἄπλωνε τὸ θεϊκὸ του χέρι ὅλο ἀγάπη καὶ στοργὴ γιὰ νὰ ἀνασύρει τὸν ἁμαρτωλὸ ἀπὸ τὴν ἄβυσσο καὶ ἐκεῖνος, σὲ ἀνταπόδοση, τοῦ ἔμπηγε τὰ αἰχμηρὰ δόντια τῆς ἀχαριστίας. Πόσο πόνος κρύβει ἐκεῖνος ὁ βαθὺς ἀναστεναγμὸς γιὰ τὴ σωτηρία τῆς Ἱερουσαλήμ, ποὺ δὲν δέχθηκε τὸν εὐεργέτη τῆς καὶ ἀπέκρουσε τὴν προσφορά τῆς ἀγάπης του!

Τί ἀχαριστία, ἀλήθεια, ἦταν ἐκεῖνη, ποὺ ἔδειξαν τόσοι καὶ τόσοι ἀλλὰ καὶ σήμερα δείχνουν στὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό! Θεραπεύει τοὺς δέκα λεπρούς καὶ μόνο ἕνας, ναι ἕνας στοὺς δέκα, θὰ ἔλθει νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Οἱ ἑννέα φεύγουν καὶ δὲν γυρίζουν ποτὲ πιά, γιὰ νὰ ποῦν μιὰ λέξη στὸν μεγάλο τους Ἰατρό. Πόση ἦταν ἡ ἀγάπη του στοὺς μαθητὲς του! Ἡ ἴδια καὶ στὸν Ἰούδα, τὸν προδότη μαθητῆ. Καὶ νὰ ἔρχεται ὄχι ἕνας ξένος, ὄχι ἕνας ἐχθρὸς, ἀλλὰ ὁ μαθητῆς, ὁ τιμημένος καὶ εὐεργετημένος ἀπὸ τὸν Διδάσκαλο, γιὰ νὰ προδόσῃ τὸν εὐεργέτη! Μαρτύριο σωστὸ ἢ προδοσία, μαρτύριο ὅμως ἀπερίγραπτο, ὅταν γίνεται ἀπὸ τὸν εὐεργετημένο μαθητῆ.

Καὶ ὕστερα αἰμόφυρτος πάνω στὸν Σταυρό, προδομένος καὶ ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ τοὺς μαθητὲς του, θὰ περίμενε, Αὐτὸς ποὺ **«διῆλθε εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας»**, νὰ δεῖ κοντὰ του, γύρω του, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄγριες μορφὲς τῶν ἀγροίκων στρατιωτῶν καὶ δημίων, μερικοὺς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τόσο εἶχε εὐεργετήσῃ. Ποῦ εἶναι οἱ τυφλοὶ, οἱ παραλυτικοὶ, οἱ λεπροὶ, οἱ δαιμονισμένοι ποὺ εἶχαν θεραπευθεῖ, ὁ δοῦλος τοῦ Ἐκατόνταρχου, ὁ γιὸς τῆς χήρας τῆς Ναῖν, ἡ κόρη τοῦ Ἰάειρου καὶ τόσοι ἄλλοι; Ἄδικα θὰ τοὺς ἀναζητήσουμε κοντὰ στὸν εὐεργέτη τους. Ἄδικα καὶ σήμερα θὰ ἀναζητήσουμε τὴ μεγάλην ἀρετὴ τῆς εὐγνωμοσύνης.

Ἡ ἀχαριστία εἶναι ἕνας κίνδυνος ποὺ ἐνεδρεύει καὶ ἀπειλεῖ ὄχι μόνο τὴν πνευματικὴ μας ζωὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχοσωματικὴ μας ἀντοχή. Πρέπει νὰ ὀπλισθοῦμε μὲ μεγάλο ἥρωισμὸ ποὺ ἀψηφᾷ τὴν ἀχαριστία καὶ δίνει τὴ δύναμιν νὰ μὴ ἀποκάνουμε ἐργαζόμενοι τὸ ἀγαθὸ πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως. Αὐτὸ τὸ μοναδικὸ παράδειγμα μᾶς προβάλλει ὁ Θεὸς ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος καὶ θυσιάστηκε γιὰ τοὺς ἀχάριστους καὶ ἁμαρτωλοὺς. Γιὰ ὅλους μας.

Ἡ ἀγάπη θὰ εἶναι πάντα παραπάνω ἀπὸ τὴν ἄγνωμοσύνη. Ποτὲ δὲν ἀποκάμνει. «Τὸ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν», ἀντηχεῖ ἐνισχυτικὴ ἢ φωνὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου

Διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἄπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτούς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιά ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν περὶ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. κ' 19-31
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. ε' 12-20

φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὄχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. Ἀναστὰς δὲ

ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτούς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτούς εἶπε· πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ρήματα τῆς ζωῆς ταύτης.

ΟΙ ΑΡΘΟΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

«Πορεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ πάντα τὰ ρήματα τῆς ζωῆς ταύτης»

Ἡ πρώτη χριστιανικὴ Ἐκκλησία ποὺ ἰδρύθηκε στὰ Ἱεροσόλυμα, ἀξιώθηκε νὰ ἔχει ἀνάμεσά της τοὺς Ἀποστόλους τοῦ Κυρίου μας. Ἡ παρουσία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἦταν εὐεργετικὴ καὶ καθοδηγητικὴ. Ὁ λόγος τῶν Ἀποστόλων ἦταν δυνατὸς καὶ χαρισματικὸς, «ἐν πνεύματι Ἁγίῳ». Τὰ ἔργα τους ἦταν συγκλονιστικά. «Παντοῦ ὅπου οἱ Ἀπόστολοι ἀκουμποῦσαν τὰ ἅγια χέρια τους γίνονταν πολλὰ θαύματα ἀνάμεσα στὸ λαό. Οἱ Χριστιανοὶ μαζεύονταν ὅλοι μαζί με μιὰ καρδιά στὴ στοὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ προσεύχονταν δοξάζοντας τὸν Κύριό τους. Καὶ κάθε μέρα περισσότερα πλῆθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προσέρχονταν στὴν Ἐκκλησία καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν χριστιανῶν αὐξάνονταν συνεχῶς».

Ὅμως αὐτὲς οἱ ἐπιτυχίες τῶν Ἀποστόλων ἐκίνησαν τὴν ἀντιζηλία, τὸ φθόνο καὶ τὴν ἀγανάκτηση τῶν Ἰουδαίων ἀρχόντων. Γι' αὐτὸ καὶ συλλαμβάνουν τοὺς ἀποστόλους Πέτρο καὶ Ἰωάννη καὶ τοὺς κλείνουν στὴ φυλακὴ. Ἀλλὰ ὁ Κύριος δὲν τοὺς ἀφήνει μόνους καὶ ἀβοήθητους. Στέλνει τὸν Ἄγγελό του τὴ νύχτα καὶ θαυματουργικὰ τοὺς βγάζει ἀπὸ τὴ φυλακὴ. Καὶ ὁ Ἄγγελος ποὺ τοὺς ἐλευθέρωσε, τοὺς παραγγέλλει: «Πηγαίνετε ἀμέσως καὶ σταθῆτε γεμάτοι θάρρος καὶ διδάσκετε δημόσια στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ Ναοῦ, στὸ λαό, ὅλα τὰ λόγια τῆς ζωῆς αὐτῆς».

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ ΤΟ ΛΟΓΟ

Ἀπὸ τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ποὺ μᾶς διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, βλέπουμε πόσο ἀπαραίτητη εἶναι ἡ σωτήρια προσφορὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ γιὰ τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλωστε οἱ Ἀπόστολοι μετὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας, ἔλαβαν τὴν ρητὴ ἐντολή Του: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» (Ματθ. κη' 19). Πηγαίνετε δηλαδὴ νὰ διδάξετε σ' ὅλα τὰ ἔθνη. Ἀπὸ τότε πρῶτιστο μέλημα τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν Χριστιανῶν εἶναι ἡ διάδοσις τοῦ λυτρωτικοῦ μηνύματος τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὸν ζωντανὸ λόγον. Αὐτὴ τὴν ἐντολὴ ἔδωσε ὁ Κύριος καὶ στὸν ἀπόστολο Παῦλο. «Νὰ λαλεῖ, νὰ διδάσκει καὶ νὰ μὴ σιωπήσει» (Πράξ. ιη' 9), κάτω καὶ ἀπὸ δύσκολες συνθῆκες.

Ἡ παρουσία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μέσα στὴν

Ἐκκλησία ἦταν κυρίως διδακτικὴ καὶ καθοδηγητικὴ. Σ' αὐτοὺς ὀφείλουμε τὸ κήρυγμα τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας: Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Τὸν ἴδιο ρόλο ἔπαιξαν κατόπιν καὶ οἱ διάδοχοί τους οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ ἐρμήνευσαν σωστὰ μετὰ τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὴν Ἁγία Γραφή, τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, «τὰ ρήματα τῆς αἰωνίου ζωῆς» (Ἰωάν. στ' 68). Διαπιστώνουμε ἀκόμη ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν, ὅτι καὶ λαϊκοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γίνονται ἱεραπόστολοι διαδίδοντας χωρὶς φόβο τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ μέσα στὰ ἀνάκτορα τοῦ Νέρωνα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος μᾶς παραγγέλλει: «Ἄμα Χριστιανὸς ἅμα ἱεραπόστολος». Ὅλοι μας λοιπὸν ἔχουμε ἱερὸ χρέος νὰ μεταδίδουμε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν θεῖο λόγον ποὺ λυτρώνει, ἀνακαινίζει καὶ ἀναγεννᾷ τὸν ἄνθρωπον.

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ ΤΑ ΕΡΓΑ

Στὴν ἐκκλησιαστικὴ μας ἱστορία βλέπουμε, ὅτι μαζί με τὸν προφορικὸ λόγον πάντοτε ὑπῆρχε καὶ ἡ ἱεραποστολὴ μετὰ τὰ ἔργα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Μετὰ ἔργα διακονίας, φιλανθρωπίας, συμπαραστάσεως στὸν ἀνθρώπινο πόνο. Στὶς ἐπιδημίες χολέρας καὶ ἄλλων μολυσματικῶν ἀσθενειῶν οἱ εἰδωλοάτρες ἐγκατέλειπαν καὶ τοὺς συγγενεῖς τους, ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ μετὰ κίνδυνον τῆς ζωῆς τους ἔτρεχαν νὰ τοὺς σώσουν ἢ νὰ τοὺς θάψουν, ὅταν τοὺς θέριζε ὁ θάνατος. Ἀπὸ τὸν πρῶτον αἰῶνα, ἀντέγραφαν σὲ μεμβράνες περικοπὲς ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὰ κυκλοφοροῦσαν κρυφά, κάνοντας ἱεραποστολὴ καὶ μετὰ τὸ γραπτὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Βοηθοῦσαν τοὺς φτωχοὺς καὶ δημιουργοῦσαν μικρὲς ἢ μεγάλες Βασιλείδες γιὰ ὅλους τοὺς πονεμένους καὶ ἐγκαταλελειμμένους ἀνθρώπους.

Καὶ ἐμεῖς σήμερον ποὺ ἔχουμε τόσα μέσα στὴ διὰθεσή μας, ἔχουμε ἱερὸ χρέος νὰ ἐργαστοῦμε ἱεραποστολικά, μετὰ ἔμπρακτον ἀγάπην. Νὰ διαδώσουμε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου μας μετὰ τὴν ἐρμηνεία τῆς Καινῆς καὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐπίσης μετὰ τὰ ἐρμηνευμένα συγγράμματα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, μετὰ τόσα ὀρθόδοξα βιβλία καὶ περιοδικά, ποὺ ἀφθονοῦν στὶς ἡμέρες μας. Ἀρκεῖ νὰ καίει μέσα μας ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν πνευματικὴ βοήθεια καὶ συμπαράστασις τοὺς συνανθρώπους μας.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμός τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. θ' 17-31
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. στ' 13-20

τοῦ λόγου προσκατε-
ρήσομεν. Καὶ ἤρρεσεν ὁ
λόγος ἐνώπιον παντὸς
τοῦ πλήθους· καὶ ἐξε-
λέξαντο Στέφανον,

Ἑβραίου, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· οὐκ ἄρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπίτᾳ, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ

ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠῤῥαυε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν Ἰουδαίων ὑπήκουον τῇ πίστει.

ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΤΩΝ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

«...πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμός
τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους...»

Ἡ πρώτη Ἐκκλησία πολλαπλασιαζόταν καθημερινὰ μετὰ τὴ χάρι τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὸ θαυμάσιο κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου πού πίστεψαν τρεῖς χιλιάδες, σὲ μικρὸ διάστημα οἱ πιστοὶ ξεπέρασαν τὶς πέντε χιλιάδες. Ὅμως μετὰ τὴν εὐχάριστη αὐτὴ ἀύξηση τῶν Χριστιανῶν, παρουσιάστηκαν καὶ οἱ δυσάρεστες σκιὲς στὴν ἀγάπη τους. Οἱ Ἑβραῖοι Χριστιανοὶ πού εἶχαν τὴν καταγωγή τους ἀπὸ ξένες χώρες καὶ μιλοῦσαν τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα, γι' αὐτὸ λέγονταν Ἑλληνιστές, ἄρχισαν νὰ γογγύζουν καὶ νὰ παραπονοῦνται. Γιατὶ ἄραγε; Διότι στὴ διανομὴ τῶν τροφίμων, ἄρχισαν νὰ γίνονται ἀδικίες καὶ νὰ παραμερίζονται οἱ χῆρες τῶν Ἑλληνιστῶν ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους Χριστιανούς τῆς Ἰουδαίας. Ἐτοί ἄρχισε ἡ γκρίνια καὶ τὰ παράπονα.

ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΤΩΝ ΑΔΥΝΑΤΩΝ

Γιὰ νὰ καταλάβουμε καλύτερα τὸ πρόβλημα τῶν «Ἑλληνιστῶν», θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουμε κάτι τὸ σημαντικό. Αὐτὴ ἡ μερίδα τῶν Χριστιανῶν ἦταν οἱ πιὸ φτωχοὶ τῆς πρώτης χριστιανικῆς κοινότητος. Ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦταν Ἑβραῖοι πού κατοικοῦσαν σὲ διάφορες χώρες ἐκτὸς Παλαιστίνης, δὲν εἶχαν περιουσία ὅπως οἱ ντόπιοι. Ἐπομένως καὶ ἡ προσφορά τους στὸ κοινὸ ταμεῖο ἦταν μικρή. Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔκαναν καμιὰ διάκριση μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν κατηγοριῶν. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ διάφοροι Ἑβραῖοι τῆς Ἱερουσαλὴμ πού βοηθοῦσαν στὰ συσσίτια ἔκαναν διακρίσεις, μετὰ τὴ σκέψη ὅτι αὐτοὶ ἔδιναν πιὸ λίγα χρήματα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Τὰ παράπονα αὐτὰ τῶν ἀδυνάτων Χριστιανῶν ἦταν δικαιολογημένα, ἂν καὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι εὐγνώμονες γιὰ τὴ βοήθεια πού εἶχαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τους. Ἀλλὰ τὸ γεγονός αὐτὸ μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουμε τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες. Τόσο τὴν ἀδυναμία τῶν φτωχῶν πού γογγύζουν ἴσως καὶ ἀπὸ φθόνον, ὅσο καὶ τῶν πλουσίων πού μεροληπτοῦν, ἴσως καὶ ἀπὸ πλεονεξία.

Ὁ φθόνος παρουσιάζεται μετὰ τὴ σύγκριση τῶν δικῶν μας ὑλικῶν, ἠθικῶν ἢ καὶ πνευματικῶν ἐλλείψεων, πρὸς ἐκείνους πού ὑπερέχουν. Ἐνῶ ἡ πλεονεξία δημιουργεῖ τὴν τάση τοῦ ἀχόρταγον ἀνθρώπου, πού θέλει νὰ ἀπολαμβάνει, ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο ἀγαθὰ. Σ' αὐτὴ τὴν τάση μᾶς σπρώχνει καὶ ἡ σημερινὴ καταναλωτικὴ κοινωνία μας.

Θὰ πρέπει ὅμως νὰ ἀναγνωρίσουμε, πὼς εἶναι φυσι-

κό, οἱ πιὸ ἀδύνατες τάξεις τῆς κοινωνίας μας, νὰ εἶναι περισσότερο παραπονούμενες. Ὅταν τὰ παράπονα προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἀδύνατους γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἀνισότητα, τὸ φαινόμενο αὐτὸ εἶναι εὐεξήγητο. Γιατὶ πράγματι ὅσο κανεὶς εἶναι ἀδύνατος, τόσο δικαιούται καὶ πιὸ μεγάλο μερίδιο ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴ στοργή μας. Ὅταν δὲν συμπαραστεκόμαστε στὸ πλευρὸ τῶν φτωχῶν καὶ ἀρρώστων ἀδελφῶν μας, ἀμαρτάνουμε καὶ δὲν ζοῦμε σὲ κοινωνία χριστιανική. Τὴν πρώτη θέση δικαιούνται νὰ ἔχουν οἱ χῆρες, τὰ ὄρφανὰ παιδιά, οἱ γέροντες καὶ οἱ ἀναξιοπαθοῦντες ἀδελφοί μας. Ὁ Κύριός μας, μᾶς παραγγέλλει μετὰ τὴ διαβεβαίωση: «**Εφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε**» (Ματθ. κε' 40).

ΤΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

Οἱ γογγυσοὶ καὶ τὰ παράπονα τῶν ἀδυνάτων Χριστιανῶν, ὅταν ἔγιναν ἀντιληπτὰ ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, ἀμέσως θέλησαν νὰ λάβουν θεραπευτικὰ μέτρα. Δὲν ἄρχισαν παρατηρήσεις. Δὲν ἔστησαν δικαστήριο νὰ τιμωρήσουν τοὺς φταίχτες. Συνέλαβαν τὸ πρόβλημα στὸ βάθος του καὶ ἐνήργησαν δραστικά. Συγκαλοῦν λοιπὸν ὅλους τοὺς πιστοὺς καὶ ζητοῦν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ διαλέξουν ἐπίτᾳ ἄνδρες. Ὅχι συγγενικά τους πρόσωπα, ἀλλὰ μετὰ κριτήρια πνευματικὰ νὰ κάνουν τὴν ἐκλογή. Καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ νὰ ἔχουν προσόντα πνευματικὰ. Νὰ εἶναι δηλαδὴ γεμάτοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ σοφοὶ κατὰ Θεόν. Σ' αὐτοὺς νὰ ἀνατεθεῖ ὑπεύθυνα ἡ διακονία αὐτὴ. Νὰ μοιράζον δίκαια τὰ ἀγαθὰ στοὺς φτωχοὺς καὶ στὶς χῆρας. Ἐτοί σκέπτονται οἱ φωτισμένοι Χριστιανοὶ ἡγέτες. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πρόταση τῶν Ἀποστόλων ἔγινε ἀμέσως δεκτὴ. Καὶ μετὰ δημοκρατικὸν τρόπο οἱ πιστοὶ ἐξέλεξαν τοὺς ἐπίτᾳ πρώτους «**διακόνους**».

Ἐκεῖνον πού μᾶς κάνει μεγάλη ἐντύπωση στὸ θέμα αὐτὸ, εἶναι τὰ προσόντα πού ζήτησαν οἱ Ἀπόστολοι γιὰ τοὺς ἐπίτᾳ διακόνους: Νὰ εἶναι «**πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας**». Ὅχι μόνον δραστήριοι καὶ ἐξυπνοί, ἀλλὰ νὰ ἔχουν πνευματικὴ ζωὴ. Νὰ ζοῦν «**ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ**». Γιὰ ἕνα ἔργο ὑλικό, ζητοῦν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐργάτες νὰ ἔχουν τὴν ψυχὴ τους γεμάτη ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο. Ἄς προσπαθοῦμε λοιπὸν κι ἐμεῖς νὰ διακονοῦμε καὶ στὰ ὑλικά ἔργα, «**ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ**».

Χρειάζεται τόλμη

Θέλεις να κρατήσεις τις αρχές σου; Δύσκολο στην εποχή μας. Συχνά η ειρωνεία, η περιφρόνηση δεν θα σε αφήσουν ήσυχο. Τί θα κάνεις; Θα συμφιλιωθείς ή θα αντιδράσεις; Πολλοί διαλέγουν τον εύκολο δρόμο των συμβιβασμών. Και βρίσκουν ελαφρυντικά, για να δικαιολογήσουν τη δειλία και την ήττοπάθειά τους. Δεν γίνεται, σου λέει, τίποτα. Δεν τὰ βγάζεις πέρα σήμερα. Κι ύστερα γιατί να ἐκτίθεται ἄδικα; Καὶ διαφορετικὰ τί θα κερδίσεις; Κανένας δεν ἀλλάζει. Ἐπομένως κοίταξε τὴ δουλειά σου καὶ ἀποφευγε τὶς κακοτοπιές.

Σ' ἕνα παρόμοιο περιβάλλον βρέθηκε καὶ ὁ Νικόδημος. Διαφορετικὴ ὅμως ἡ τοποθέτησή του. Γνωρίζει καλὰ τὶς ἐχθρικές διαθέσεις καὶ τὸ ἄσπονδο μίσος τῶν συναδέλφων του Φαρισαίων ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ. Δὲν τοῦ διαφεύγει, πῶς εἶναι ματαιοπνία κάθε προσπάθεια νὰ μεταβάλλει τὸν φανατισμένο καὶ

Τέτοιοι ὑπολογισμοὶ δὲν βρίσκουν θέση στὶς μεγάλες ψυχές. Τὶς σκοπιμότητες τὶς ἀπορρίπτουν χωρὶς δισταγμό. Πάνω ἀπὸ τὸν νόμο ἔχουν τὸν ὑπέρτατο νόμο τοῦ Θεοῦ.

ἐγωπαθὴ φαρισαϊσμό. Ξέρει καλὰ ὅτι μιὰ τέτοια ἀπόπειρα θὰ τοῦ κοστίζει ἀκριβὰ. Κινδυνεύει ἡ θέση του, ἡ ὑπόληψή του, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξιοπρέπειά του. Τοῦ εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν Ἑβραίων ἔχουν ἀποφασίσει νὰ διωχθεῖ καὶ νὰ μὴ γίνεται δεκτὸς στὴ συναγωγὴ, ὅποιος θὰ ὁμολογοῦσε τὸν Χριστό.

Ἔτσι αὐτὰ τὰ γνωρίζει καὶ εἶναι σὲ θέση, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, νὰ σταθμίσει τὶς συνέπειες. Ὅπως ὅμως εἶναι σὲ θέση νὰ σταθμίσει τὶς συνέπειες τῆς ὁμολογίας του, εἶναι σὲ θέση νὰ ὑπολογίσει καὶ τὶς συνέπειες

τῆς σιωπῆς του. Μιὰ σιωπὴ ποὺ θὰ εἶναι ἰσοδύναμη μὲ τὴν προδοσία. Μιὰ σιωπὴ ποὺ θὰ ἀποδείξει καὶ τὴ δική του συνειδητή.

Μὰ ἡ ὁμολογία του δὲν θὰ ἔχει κανένα θετικὸ ἀποτέλεσμα; Ἔτσι φαίνεται καὶ ἔτσι δείχνουν τὰ πράγματα. Ὅπωςδήποτε ὅποιο ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι δυσμενὲς γι' αὐτόν. Τί σημασία ὅμως ἔχουν τέτοιοι μικροῦπολογισμοί; Τὸ δικό του χρέος εἶναι νὰ τολμήσει καὶ νὰ μιλήσει καὶ νὰ ὑποστηρίξει τὸ δίκαιο καὶ τὸν Δίκαιο. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι δική του ὑπόθεση. Τὸ καθῆκον δὲν σταθμίζεται ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα. Μιὰ φωνὴ διαμαρτυρίας γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀλήθειας, ἔστω κι ἂν καταπνίγεται σὶς ἀποδοκιμασίες, δὲν πέφτει ποτὲ στὸ κενό. Εἶναι μιὰ λάμψη παρήγορη καὶ ἐνθαρρυντικὴ μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι. Γιὰ νὰ μὴν εἶναι στὸ κάτω-κάτω μονόλογος τὸ σκοτάδι. Μιὰ λάμψη ὀδηγητικὴ ποὺ δείχνει τὸ δρόμο τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ καθήκοντος.

Καὶ τὰ γεγονότα δὲν ἐξελίχθηκαν διαφορετικὰ. Πικρόχολη ἢ φαρισαϊκὴ ειρωνεία θὰ τὸν πλήξει ἀδίσταχτα. Ἡ παραποίηση καὶ ἡ διαστροφή θὰ μποῦν ἀμέσως σὲ ἐνέργεια: «**Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; Ἐρεῦνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται**» (Ἰωάν. ζ' 52).

Τὸν θίγουν χωρὶς προσοχήματα. Τὸν ἀποκαλοῦν περιφρονητικὰ Γαλιλαῖο. Τοῦ προσάπτουν τὴ μομφὴ τῆς ἄγνοιας καὶ τῆς ἀγραμματοσύνης. Τὸν στέλλουν

νὰ μάθει γράμματα, νὰ ἐρευνήσει. Τοῦ συνιστοῦν νὰ ἀνοίξει καὶ νὰ μελετήσῃ τὸν Νόμο, αὐτὸς ποὺ ἦταν δάσκαλος τοῦ Νόμου καὶ εἶχε μιλήσει ἐν ὀνόματι τοῦ Νόμου, γιὰ νὰ ὑποστηρίξει τὸν Νόμο. «**Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γινῶ τί ποιεῖ;**» (Ἰωάν. ζ' 51), εἶχε ὁ ἴδιος σωστὰ διακηρύξει. Καὶ τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα: «**ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ**». Ἐφυγε ὁ καθένας γιὰ τὸ σπίτι του μὲ τὶς ιδέες του καὶ τὸν φαρισαϊκὸ φανατισμὸ στὴν καρδιά του. Λοιπὸν καὶ τί βγήκε ἀπὸ τὴν ὁμολογία τοῦ Νικοδήμου; θὰ διερωτηθοῦν πολλοί.

Τέτοιοι ὑπολογισμοὶ δὲν βρίσκουν θέση σὶς μεγάλες ψυχές. Τὶς σκοπιμότητες τὶς ἀπορρίπτουν χωρὶς δισταγμό. Πάνω ἀπὸ τὸν νόμο ἔχουν τὸν ὑπέρτατο νόμο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Νικόδημος ἐκείνη τὴν ὥρα εἶχε ἕνα χρέος: Νὰ δώσει τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ, νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἄθωου καὶ νὰ διακηρύξῃ τὸ ἀπαράβατο δικαίωμα τοῦ κατηγορουμένου ποὺ δὲν εἶχε καμιά ἐνοχία. Ὅλα τὰ ἄλλα δὲν εἶχαν καμιά σημασία.

Ὁ Νικόδημος τὴ στιγμὴ ἐκείνη εἶχε δώσει μιὰ μάχη. Φάνηκε χωρὶς ἀποτέλεσμα; Ἴσως καὶ τὴν ἔχασε; Ὁχι. Τὴν κέρδισε. Ἦταν μιὰ μάχη γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ μὴ καθεῖ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἀνθρωπισμὸς. Γιὰ νὰ μὴ στραγγαλισθεῖ ἡ τιμὴ καὶ ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία.

ZQH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZQH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZQH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΣΤ΄

(1775 - 1821)

4

Αυτό όμως δεν ήταν το μοναδικό έργο του Δεσπότη. Η αμάθεια, που δερνε τις μάζες, τον γέμισε βαριά φροντίδα απ' τη στιγμή που πάτησε το πόδι του στο Ίκονιο. Βάλθηκε λοιπόν ν' ανυψώσει την παιδεία. Περιοδεύοντας από πόλη σε πόλη και από χωριό σε χωριό παρότρυνε τους προεστούς του τόπου να ιδρύουν σχολεία.

Η φροντίδα του για το παιδί δεν περιορίστηκε μόνο στα Σχολεία. Άνοιξε ο ίδιος το φτωχό του «βαλάντιο», δίνοντας πρώτος το παράδειγμα, για να συντηρηθεί μαθητές, να μοιράζει βιβλία και να δίνει βραβεία στους πιο προκομμένους. Έτσι πολλά Έλληνόπουλα προχώρησαν στα γράμματα, μορφώθηκαν και έγιναν χρήσιμοι για την ανάσταση του Γένους.

Παράλληλα δεν λησμόνησε ούτε στιγμή τις σπουδές και τις μελέτες του ο Κύριλλος. Ίδιαίτερα την εποχή εκείνη ασχολήθηκε με την ιστορία και τη γεωγραφία της αρχαίας επαρχίας του Ίκονιού. Ός άριστος ίχνογράφος και καλλιγράφος που ήταν, ετοίμασε ένα μεγάλο χωρογραφικό πίνακα της αγιοσπης, μέχρι της εποχής εκείνης, σατραπείας του Ίκονιού, που εκδόθηκε στη Βιέννη το 1812. Λίγο αργότερα τύπωσε, πάλι στην Αυστροουγγαρία, ένα ειδικό βιβλίο πάνω στο ίδιο θέμα.

Άς αφήσουμε όμως για λίγο το Ίκονιο και ας ρίξουμε μια ματιά στην όμορφη Αδριανούπολη. Ο Δεσπότης της, πριν λίγο καιρό, έκλεισε για πάντα τα μάτια του. Έτσι ο Μητροπολιτικός θρόνος έμεινε κενός. Οί Αδριανουπολίτες έμειναν χωρίς πατέρα, χωρίς προστάτη, ανυπεράσπιστοι στις ωμότητες των Τούρκων. Γι' αυτό τα μάτια τους γυρίζουν στην Ανατολή. Ο νοῦς τους φερουγίζει στο Ίκονιο, στον Κύριλλο. Αυτόν ζητούν από τον Οικουμενικό Πατριάρχη για Μητροπολίτη τους. Και όταν αυτός εγκρίνει και όλα είναι έτοιμα, η Αδριανούπολη στέλνει αντιπροσώπους της και τον καλεί.

Μπορούσε ο Κύριλλος ν' απορρίψει άμέσως μια τέτοια πρόταση; Αναμφίβολα όχι, διότι ήθελε να ξαναδεί την αγαπημένη του Αδριανούπολη. Αυτόν ο πόθος ξύπνησε στον φημισμένο Δεσπότη του Ίκονιού, όταν οί συμπατριώτες του τοῦ ἔφεραν τὸ μήνυμα τοῦ Πατριάρχη. Συγχρόνως ὁμως γέμισε τὴν ψυχὴ του ἕνας πόνος, γιατί θὰ ἄφηνε τοὺς Ἕλληνες τοῦ Ίκονιού. Εἶχε τόσο δουλέψει γι' αὐτούς! Καὶ τὸν εἶχαν τόσο ἀγαπήσει! Αὐτὴ τὴν ἀγάπη τους, τὴν ἀφοσίωσή τους, δείχνουν καὶ τώρα, πὸν τὸν θερμopαρακαλοῦν νὰ μὴ φύγει...

Τελικά, ἕνα πρῶτὸ μετὰ τὴ θεῖα λειτουργία, ἀποχαιρέτησε δακρυσμένος τὸ ποίμνιό του. Τοὺς ἔδωσε τὶς τελευταῖες του συμβουλές καὶ κατόπιν φόρτωσε τὰ λιγοστὰ πράγματά του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἀπὸ ἐκεῖ γιὰ τὴν Θράκη. Τὸ ταξίδι ἦταν ἐπίπονο. Μέρους ἔκανε γιὰ

νὰ φθάσει στὴν ἀγαπημένη του Αἰδριανούπολη.

Μὲ χαρὰ ὁμως τὴν ἀντίκρουσε καὶ πάλι καθὼς κατηφόριζε ἀπὸ τοὺς τελευταίους λόφους ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη. Νά τὴν, μεγαλόπρεπη, ἐπιβλητικὴ ξαπλωνόταν στὴ συμβολὴ τριῶν ποταμῶν, τοῦ Τούτζα, τοῦ Ἄρδα καὶ τοῦ Ἐβρου. Τὰ γαλανὰ τους νερὰ ἀντανακλοῦσαν τὸ γαλανὸ τῆς οὐρανό. Οἱ πατριῶτες τοῦ κατέκλυσαν τὸν δρόμο καὶ μὲ ἀνείπωτη χαρὰ τὸν ὑποδέχθηκαν. Οἱ μικροὶ ἔτρεξαν νὰ τοῦ φιλήσουν πρῶτοι τὸ χέρι. Οἱ μεγάλοι τὸν καμάρωναν. Διάκονο τὸν εἶχαν προπέμψει πρὸ ἐτῶν, Μητροπολίτη τους τὸν καλωσόριζαν τώρα. Καὶ ὁ Κύριλλος μὲ καρδιά, πὸν χτυποῦσε δυνατὰ ἀπὸ συγκίνηση χαιρετᾶει θερμὰ ὅλους.

Ἡ συγκίνησή του δυναμώνει σὲ λίγο καθὼς ἀντικρίζει μπρὸς του τὸ σπίτι ποῦ ἔμενε μικρὸς. Μ' ἕνα μπογαλάκι στὸ χέρι πρωτοπέρασε τὸ κατώφλι τοῦ ἀπέριττου αὐτοῦ σπιτιοῦ. Ἐδῶ στὰ ἦσυχά κελιά του μορφώθηκε. Κάτω ἀπὸ τὸ ἄγρυπνο μάτι τοῦ Καλλίνικου δημιουργήσε τὸν χαρακτῆρα του. Πόσα, ἀλήθεια, δὲν ὀφείλει στὴ στοργὴ τοῦ μεγάλου του προστάτη! Γι' αὐτὸ μ' εὐγνωμοσύνη τὸν σκέπτεται καὶ ζητᾶει ἀπὸ τὸν Θεὸ ν' ἀναπαύσει τὴν ψυχὴ του!

Ὅπως καὶ στὸ Ίκονιο, ἔτσι καὶ τώρα στὴν Αἰδριανούπολη, ὁ Κύριλλος δείχνει ὅλες τὶς σπάνιες ἀρετὲς τῆς μεγάλης του προσωπικότητας. Εἶχε κάποιος ἀνάγκη; Ὁ Κύριλλος τοῦ ἔδινε ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε, ἐφαρμόζοντας πιστὰ τὴν ὠραία προτροπὴ τοῦ Κυρίου: «**μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου**». Καταπιεζόταν κάποιος ἄδικα ἀπὸ τοὺς σκληροὺς Ὀθωμανοὺς καὶ εἶχε ἀνάγκη τῆς προστασίας του; Ἐτρεχε ὁ Ἱεράρχης νὰ κάνει ὅ,τι μπορούσε γιὰ νὰ γλιτώσει τὸ θῦμα ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ τυράννου. Ἐβρισκε λίγες ὥρες ἀναπαύσεως ἀπὸ τὴ δουλειὰ καὶ τὶς τόσες ἀσχολίες; Μὲ χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμὸ ἔπαιρνε στὰ χέρια του τὰ βιβλία του καὶ ριχνόταν στὶς ἐπιστημονικὲς του μελέτες.

Σύντομο ὁμως ἦταν τὸ διάβα του καὶ ἀπὸ τὴν Αἰδριανούπολη. Δὲν ἔμεινε καὶ ἐδῶ γιὰ πολὺ, γιατί, ὅπως θὰ δοῦμε ἀμέσως, βάδισε πάλι πρὸς τὴν Βασιλεύουσα. Πάντως βαθιὰ ἴχνη ἄφησε τὸ πέρασμά του ἀπὸ τὴ μεγάλη θρακικὴ πόλη. Ἡ μόρφωσή του καὶ ἡ ἀρετὴ του ἐπέδρασαν πάνω στὸ λαό. Ζωογόνησαν τὰ ναρκωμένα του νεῦρα. Τόνωσαν τὸν ἔθνικό του παλμό. Ἐνίσχυσαν τὸν θρησκευτικὸ του ζῆλο. Ἐτσι πάντα συμβαίνει ὅταν μιὰ ἠθικὴ προσωπικότητα περάσει ἀπὸ ἕναν τόπο. Δὲν καταστρέφει, δὲν γκρεμίζει. Οἰκοδομεῖ, κτίζει τὸν πύργο τοῦ χριστιανικοῦ μας πολιτισμοῦ. Τοῦτο τὸ μεγάλο δίδαγμα μὴ τὸ λησμονήσετε ποτὲ στὴ ζωὴ σας!...

(Συνεχίζεται)

ΟΧΙ ΠΙΑ ΟΙ ΠΙΘΗΚΟΙ, ΤΩΡΑ ΟΙ ΛΕΟΝΤΕΣ

Ἡ οικονομικὴ κρίση ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια τραγικὲς ἀλήθειες ποὺ χρόνια τώρα οἱ πολλοὶ τὶς προσπερνοῦσαν ἀδιάφορα. Ἡ διαπίστωση, σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο, ὅτι ὁ κόσμος κυβερνᾶται ἀπὸ μετριότητες εἶναι σχεδὸν καθολικὴ. Ἀνάξιοι καὶ ἐπικίνδυνοι ἡγέτες, ἐπαγγελματίες τῆς αὐτοπροβολῆς, τοῦ ἐντυπωσιασμοῦ, προχωροῦν, χωρὶς ἠθικὲς ἀναστολές, μὲ ἀνευθυνότητα καὶ ἀναρριχῶνται σὲ ὑψηλὲς θέσεις. Καὶ οἱ συνέπειες, ἀπὸ τοὺς τυχάρ-παστους πολιτικούς, γνωστὲς καὶ ἀπογοητευτικὲς. Ἐμεῖς, ἡγέτες καὶ λαός, πῶς τοποθετούμεθα στὰ μεγάλα σύγχρονα ἠθικοκοινωνικὰ καὶ πνευματικὰ προβλήματα; Τὴ χώρα αὐτὴ τὴ χαρακτήριζε τὸ φιλότιμο, ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ τιμὴ, ἡ ἠθικὴ εὐαισθησία. Ἦταν ἓνα τρίπτυχο: Θρησκεία, Πατρίδα, Οἰκογένεια ποὺ κρατοῦσε ὄρθιο αὐτὸν τὸν τόπο. Καὶ τώρα ἡ οἰκογένεια ὑπονομεύεται. Ὁ γάμος περιφρονεῖται. Ἡ μοικεῖα δικαιώνεται. Οἱ ἀμβλώσεις, ὁ γάμος τῶν ὁμοφυλοφίλων, ὁ ξεπεσμός καὶ ἡ διαστροφή, νομιμοποιούνται. Καὶ ἡ ἡγεσία; Πρωτοστατεῖ στὸν ἐκφυλισμό. Ὑπάρχουν σήμερα μεγάλα καὶ ἀδιάρβλητα ἀναστήματα νὰ ἠγῆθουν, νὰ ὑψώσουν φωνὴ διαμαρτυρίας; Νὰ πρωτοστατήσουν στὴν ἠθικὴ ἐξυγίανση; Νὰ διακηρύξουν, πῶς πρέπει ἐπιτέλους, νὰ παύσουν νὰ «ἐνδοκιμοῦν οἱ πίθηκοι καὶ νὰ ἡρεμοῦν οἱ λέοντες».

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Τὸ πρόβλημα τῆς Παιδείας, τὸ κρισιμότερο ἴσως πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα μας, πρέπει νὰ τὸ δοῦμε στὶς ἀληθινὲς του διαστάσεις. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ μαθητές, ἀκούγοντας, ἐνδεικτικὰ, τὶς δηλώσεις τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας γιὰ τὴν κατάργηση τῶν ἐξετάσεων εἰσαγωγῆς στὰ Πειραματικὰ Σχολεῖα, ἀνησυχοῦν ἰδιαίτερα καὶ ἀπαιτοῦν τὸ ὅλο θέμα τῆς Παιδείας νὰ τὸ δοῦν ὅλοι μὲ ὑψηλὸ αἶσθημα εὐθύνης. Μὲ ἀγάπη στὴ νέα γενιά. Μὲ δημιουργικὸ προβληματισμό, ἂν τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα ἀνταποκρίνονται στὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις. Δηλαδή, σὲ τελευταία ἀνάλυση, χρειάζονται ἄνθρωποι σωστοί, «ἐπαῖοντες», γνώστες, προσωπικότητες μὲ ἐπιστημονικὴ συγκρότηση, μὲ ἠθικὰ ἐφόδια καὶ πνευματικὸ ἐξοπλισμό. Ὅχι ἀπλοὶ τεχνοκράτες. Γιατί, ὅπως σωστὰ ἐλέχθη, «τὸ κρισιμότερο πρόβλημα, ποὺ ἀντιμετωπίζει σήμερα ἡ χώρα μας, δὲν εἶναι μόνον τὸ οικονομικὸ. Εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς Παιδείας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξαρτᾶται περισσότερο ἄμεσα, ἀπὸ ὅσο φαντάζονται οἱ κάθε λογῆς τεχνοκράτες, τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου. Καὶ ἡ Παιδεία ἀπαιτοῦσε πάντα καὶ ἀπαιτεῖ καὶ σήμερα, ἀντιμετώπιση ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ γνώση καὶ ἐπίγνωση, στοχασμὸ καὶ ὁράματα».

ΙΣΟΤΙΜΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Τὰ γεγονότα καθημερινὰ τὸ ἐπιβεβαιώνουν καὶ ἀποτελεῖ τὴν πιὸ τραγικὴ πραγματικότητα τῆς ἐποχῆς μας. Χωρὶς πνευματικὴ θεώρηση, μὲ μόνον τὸν ὕλισμό καὶ τὸν ἀθεϊσμό, κανένα κοινωνικὸ ἢ οικονομικὸ πρόβλημα δὲν ἀντιμετωπίζεται καὶ φυσικὰ δὲν λύνεται. Τουναντίον περιπλέκεται καὶ μετατρέπεται σὲ βίαιη πάλη τῶν τάξεων, σὲ μίσος μεταξὺ φτωχῶν καὶ πλουσιῶν, σὲ αἱματηρὲς συγκρούσεις καὶ ἀντεκδικήσεις, σὲ διαιώνιση τῆς δυστυχίας, τῆς ἀνέχειας καὶ τῆς φτώχειας. Σὲ ἀνοιχτὴ ἐπιστολὴ τοῦ ὁ Βέλγος πρωθυπουργὸς εἶχε ἀπευθυνθεῖ στοὺς «ὁπαδοὺς τῆς διαφορετικῆς παγκοσμιοποίησης», γιὰ νὰ ὑπογραμμίσουν «τὴν ὑποκρισία πίσω ἀπὸ τὴ συμπάθειά μας» καὶ νὰ κρούσει τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου: «Ἡ φτώχεια στὸν κόσμο ἀπαιτεῖ ἐνιαία προσέγγιση... Τώρα ἦλθε ἡ ὥρα γιὰ δράση καὶ γιὰ παρέμβαση, ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐλεύθερη ἀγορὰ παρουσιάζει ἀδυναμίες... Ἐὰν ἡ δικαιοσύνη δὲν μπορεῖ νὰ κατανεμηθεῖ ἰσότητα, τότε εἶναι ἡ ἀδικία ποὺ θὰ κατανεμηθεῖ ἰσότητα. Ἐὰν ὁ καθένας δὲν μπορεῖ νὰ συμμετάσχει στὴν εὐημερία, τότε ἡ ἐνδεια θὰ μᾶς πλήξει ὅλους». Αὐτὸ εἶναι τὸ σκληρὸ μάθημα ποὺ μᾶς διδάσκει ἡ ἀλληλεξάρτηση. Τὸ ἔχει ἤδη διακηρύξει ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος, ὁ Παῦλος. (Β΄ Κορινθ. ν΄ 13-15).

ΑΠΕΙΛΗ... Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἐβδομήντα πέντε σχεδὸν χρόνια ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τῆς Οἰκουμενικῆς Διακήρυξης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου (ΟΔΔΑ), τὰ δικαιώματα ποὺ κατοχυρώνει «δὲν σημαίνουν τίποτε παραπάνω ἀπὸ μιὰ χάρτινη ὑπόσχεση». Τὰ λόγια τοῦ γενικοῦ γραμματέα τῆς Διεθνούς Ἀμνηστίας ἀποτυπώνουν τὴ σημερινὴ πραγματικότητα τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο. Καὶ ὅμως σὲ καμιά ἄλλη ἐποχὴ δὲν γινόταν τόσο λόγος γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ σὲ καμιά ἄλλη δὲν ἔγινε τόσο κατάφωρη παραβίασή τους. Καὶ τὸ ἐρώτημα: Γιατί; Ἡ ἀπάντηση μᾶς παραπέμπει στὸν ἄνθρωπο. Γιατί ὁ ἄνθρωπος εἶναι ποὺ παραβιάζει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐγωιστὴς εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ἀπειλὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ δικαιώματά του. Οἱ ἀνταγωνισμοί, τὸ τυφλὸ μίσος, οἱ κοινωνικὲς διαφορὲς, οἱ φυλετικὲς διακρίσεις, οἱ θρησκευτικοὶ φανατισμοί, ὑψώνουν τείχη καὶ κρύβουν τὴ θεὰ τοῦ ἀδελφοῦ. Θὰ θελήσουν ἐπιτέλους νὰ πρυτανεύσει ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ποὺ πλησιάζει τὶς καρδιές; Τὸ διακήρυξε ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς ἀγάπης καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος: «οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος... πάντες γὰρ ὑμεῖς εἶς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ΄ 28).

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκορότους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ